

ประโยค ๑-๒
ปัญหา บาลีไวยากรณ์
สอบ วันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๕๐

๑. อะไร ชื่อว่าพยัญชนะ ฯ พยัญชนะวรรคและอวรรค มีอย่างละเท่าไร ? อะไรบ้าง ฯ
๒. ในนิคคหิตสนธิ ได้สนธิกริโยปกรณฺ์เท่าไร ? อะไรบ้าง ? ตาสาทฺ เป็นสนธิอะไร ตัดและต่ออย่างไร ฯ
๓. จงตอบคำถามต่อไปนี้
- ก. คุณนามแบ่งออกเป็นกี่ชั้น อะไรบ้าง ฯ
 - ข. คุณนามและสัพพนาม เป็นได้กี่ลิงค์ ฯ
 - ค. คำว่า ยโส ในคำว่า ยโส ลหุธา น มชฺเชยฺย เป็นวิภตฺติอะไร ? ทำตัวอย่างไร ฯ
 - ฌ. บุ้ลิ่งค์ มีการันต์เท่าไร อะไรบ้าง ฯ
 - ง. ตั้งแต่ ทฺวิ จนถึง อฏฺฐารส เป็นวจนะและลิงค์อะไร ฯ
๔. จงตอบคำถามต่อไปนี้มาดู
- ก. ปัจจุบันกาล จัดเป็นเท่าไร ? อะไรบ้าง ฯ
 - ข. วิภตฺติหมวดอํชฺชตฺตฺนึ บอกกาลอะไร ? แปลว่าอย่างไร ฯ
 - ค. กิริยาคัพทฺ์ใดชื่อเหตุกัมมวาจก ฯ
๕. จงเขียนคำแปลรูปวิเคราะห์ต่อไปนี้พร้อมทั้งบอกรูป สาธนะและปัจจัยมาด้วย
- ๑. วิชานาติ ลีเลนาติ วิญญู ฯ
 - ๒. ลิกฺขิยตีติ ลิกฺขา ฯ
 - ๓. สํวณฺณียติ เอตายาติ สํวณฺณา ฯ
๖. ทวันทวสฺมาส กับ วิเสสโนบายบท กัมมชารยสฺมาส แปลกกันอย่างไร ฯ
๗. ภาวตฺ์ทหิตฺ มีปัจจัยเท่าไร ? อะไรบ้าง ฯ

ใช้เวลา ๓ ชั่วโมง.

เฉลย ประโยค ๑-๒

ปัญหา บาลีไวยากรณ์

๑. อักษรที่เหลือจากสระนั้น ๓๓ ตัว มี ก เป็นต้น มีนิคคหิตเป็นที่สุด ชื่อพยัญชนะ ๗ พยัญชนะวรรค มี ๒๕ ตัว, พยัญชนะอวรรค มี ๘ ตัว ๗ พยัญชนะวรรค จัดเป็น ๕
- ก ข ค ฉ ง ๕ ตัวนี้ เรียกว่า ก วรรค
 จ ฉ ช ฌ ญ ๕ ตัวนี้ เรียกว่า จ วรรค
 ฎ ฏ ฐ ฑ ฒ ๕ ตัวนี้ เรียกว่า ฎ วรรค
 ต ถ ท ธ น ๕ ตัวนี้ เรียกว่า ต วรรค
 ป ผ พ ภ ม ๕ ตัวนี้ เรียกว่า ป วรรค
 พยัญชนะอวรรค คือ ย ร ล ว ส ห ฬ ๗
๒. ได้สนธิกริโยปกรณ ๔ คือ โลโป ๑ อาเทโส ๑ อากโม ๑ ปกติ ๑ ๗ ตาสาห์ เป็นโลปนนิคคหิตสนธิ ตัดเป็น ตาส - อหฺ ต่อเป็น ตาสาห์ (เมื่อมีสระหรือพยัญชนะอยู่เบื้องหลังลปนนิคคหิตซึ่งอยู่หน้าบ้างก็ได้)
๓. ได้ตอบคำถามนั้นต่อไปนี้
- ก. คุณนามแบ่งเป็น ๓ ชั้น คือ ปกติ ๑ วิเสส ๑ อติวิเสส ๑ ๗
 ข. คุณนามและสัพพนามเป็นได้ทั้ง ๓ ลิงค์ ๗
 ค. คำว่า ยโส เป็นหุตติยาวิภคติ เอา อํ เป็น โอ ๗
 ฉ. บุลึงค์ มีการันต์ ๕ คือ อ อี อี อุ อุ ๗
 ง. ตั้งแต่ ทุวิ จนถึง อฏฐารส เป็นพหุจนะอย่างเดียว เป็น ๓ ลิงค์ ๗
๔. ได้ตอบคำถามนั้นต่อไปนี้
- ก. ปัจจุบันกาล จัดเป็น ๓ คือ ปัจจุบันแท้ ๑ ปัจจุบันใกล้อดีต ๑ ปัจจุบันใกล้อนาคต ๑ ๗
 ข. บอกอดีตกาล ตั้งแต่วันนี้ แปลว่า แล้ว, ถ้ามี อ อยู่หน้า แปลว่า ได้...แล้ว ๗

- ค. กิริยาคัพทไค กล่าวถึงสิ่งที่เขาใช้ให้บุคคลทำ คือ แสดงว่าเป็นกิริยาของสิ่งนั้น
กิริยาคัพทนั้น ชื่อว่า เหตุกัมมมาจาก ฯ
๕. ได้เขียนและบอกดังนี้
๑. (ผู้ใด) ย่อมรู้วิเศษ โดยปกติ เหตุนั้น (ผู้หนึ่ง) ชื่อว่า ผู้รู้วิเศษโดยปกติ ฯ
เป็นกัตตุรูป กัตตุสาธนะ ลงในตัสสึละ ลง รุ ปัจจัย ฯ
 ๒. (ธรรมชาติใด) อันชาติศึกษา เหตุนั้น (ธรรมชาติหนึ่ง) ชื่อว่า อันชาติศึกษา ฯ
เป็นกัมมรูป กัมมสาธนะ ลง อ ปัจจัย ฯ
 ๓. (เนื้อความ) อันท่านย่อมพรรณนาพร้อม ด้วยวาจานั้น เหตุนั้น (วาจานั้น) ชื่อว่า
เป็นเครื่องอันท่านพรรณนาพร้อม (แห่งเนื้อความ) ฯ เป็นกัมมรูป กรณสาธนะ
ลง ยุ ปัจจัย ฯ
๖. แปรกันอย่างนี้ วิเสสโนภยบท เป็นบทวิเสสนะทั้ง ๒ บท ทวันทวสมาส เป็นบท
ประธานทั้งสิ้น ฯ
๗. มีปัจจัย ๖ ตัว คือ ตุต ญย ตุตน ตา ณ กณ ฯ